

การประเมินผลโครงการ
ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ด้านการพัฒนาอาชีพ ปี 2566

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2566

การประเมินผลโครงการ
ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ด้านการพัฒนาอาชีพ ปี 2566

โดย

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

การประเมินผลโครงการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อประเมินผลกระทบระยะสั้นที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการดำเนินโครงการฯ ในปี 2566 และความพึงพอใจที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการดำเนินโครงการฯ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม

1) การบริหารจัดการโครงการ

องค์กรบริหารโครงการในปัจจุบัน มีคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมชลประทาน เป็นกรรมการและเลขานุการ และคณะอนุกรรมการ อีก 3 คณะ ได้แก่ (1) คณะอนุกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2) คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ(3) คณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งนี้ มีการตั้งศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีกรมชลประทานเป็นหน่วยงานแกนกลางสนับสนุนการดำเนินงาน มีหน้าที่ เป็นสำนักงานเลขานุการของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ.2565 - 2570

การดำเนินงานขององค์กรบริหารโครงการ ในปี 2566 ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ และประชุมคณะทำงานพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อรับทราบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. 2565 - 2570 และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 ด้านการพัฒนาอาชีพ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า

โดยสรุปปัจจัยนำเข้า หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการโครงการฯ ได้มีการวางแผนดำเนินงานของหน่วยงาน โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ยังคงมีลักษณะที่ต่างหน่วยงานต่างปฏิบัติ ยังคงค่อนข้างไม่อยู่ในลักษณะของการบูรณาการ ซึ่งแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ ประจำปีงบประมาณ 2566 มีจำนวนแผนงาน/โครงการ ทั้งสิ้น 115 โครงการ งบประมาณจำนวน 161.60 ล้านบาท ไตรมาส 3 ปี 2566 ทุกหน่วยงานเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 81.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.58 ทั้งนี้ ในการเบิกจ่ายงบประมาณทุกหน่วยงานได้จัดส่งผลการเบิกจ่ายให้กับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช รวบรวมในภาพรวมของโครงการ

สถานภาพครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.30 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.13 รองลงมา คือ มีอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.39 ช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 คิดเป็นร้อยละ 18.78 และช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 คิดเป็นร้อยละ 4.69

ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.01 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.05 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.62 ระดับ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.10 จบการศึกษาระดับ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 3.76 และไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 0.47

จำนวนสมาชิก และแรงงานในครัวเรือน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน เฉลี่ย 3.44 คนต่อครัวเรือน โดยมีสมาชิกใช้แรงงานในการเกษตร เฉลี่ย 1.52 คนต่อครัวเรือน

การใช้ที่ดินทำประโยชน์ในพื้นที่ทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร พบว่า มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร เฉลี่ย 15.78 ไร่ต่อครัวเรือน มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกไม้ยืนต้นมากที่สุด เฉลี่ย 9.63 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.02 รองลงมาเป็นพื้นที่ทำนา เฉลี่ย 3.39 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.46 สวนผสม เฉลี่ย 1.03 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.53 สวนผลไม้ เฉลี่ย 0.77 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.90 สวนผัก เฉลี่ย 0.47 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เฉลี่ย 0.39 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.48 และพื้นที่/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย 0.10 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ

3) ด้านผลได้ของโครงการ

การได้รับการฝึกอบรม และการนำความรู้ไปปฏิบัติ ในด้านการใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 99.36 และไม่ได้ใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 0.64 และด้านการฝึกอบรมตรงกับความต้องการและสภาพปัญหาของเกษตรกร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เห็นว่าตรงกับความต้องการและปัญหา คิดเป็นร้อยละ 98.72 และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการ และไม่ตรงกับความต้องการแต่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้หลังการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 0.64 เท่ากัน

การสนับสนุนปัจจัยการผลิต จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ด้านความเหมาะสมของปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.31 และเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 12.69 ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.27 และเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 3.73 ด้านการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 95.52 รองลงมานำปัจจัยการผลิตไปใช้ได้บางส่วน คิดเป็นร้อยละ 2.99 และไม่ได้ใช้ปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 1.49

4) ด้านผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น

การลงบันทึกสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีการลงบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 33.80 ในจำนวนนี้เกษตรกรมีการบันทึกนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.06 และการบันทึกทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.94 ทั้งนี้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ไม่ได้ลงบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 66.20 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 86.52 ลืมลงบันทึก คิดเป็นร้อยละ 6.38 อื่นๆ (ไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น) คิดเป็นร้อยละ 4.26 และไม่เข้าใจขั้นตอนวิธีการบันทึก คิดเป็นร้อยละ 2.84

การมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ยังไม่มีหรือไม่ได้จำหน่ายผลผลิตจากกิจกรรมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 92.96 และเกษตรกรมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 7.04 โดยมีรายได้เสริมนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีรายได้เสริมทุกสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีรายได้เสริมทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ด้านรายได้ของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รายได้ยังคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมา มีรายได้ลดลง คิดเป็นร้อยละ 19.25 มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.43 และไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น คิดเป็นร้อยละ 6.10

ด้านต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตลดลง คิดเป็นร้อยละ 36.92 รองลงมา มีต้นทุนการผลิตคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 32.71 มีเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.23 และไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น คิดเป็นร้อยละ 5.14

ด้านการมีเงินออม พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม เนื่องจากมีภาระที่ต้องรับผิดชอบสูง คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 49.30 โดยส่วนใหญ่เงินออมมาจากรายได้หลัก คิดเป็นร้อยละ 97.14 และจากรายได้เสริม 13.33 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่การออมของครัวเรือนไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมา การออมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.86 และการออมของครัวเรือนลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.92

ด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเพิ่มขึ้น สาเหตุมาจากราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 51.17 รองลงมา มีรายจ่ายเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 40.38 และมีรายจ่ายลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.45

ด้านหนี้สินของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีหนี้สินไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 51.43 รองลงมา มีหนี้สินลดลง คิดเป็นร้อยละ 45.00 และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.57

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ได้แก่ มีความพึงพอใจมากในด้านความกระตือรือร้นในการให้บริการ มารยาทการพูดจาของเจ้าหน้าที่ การได้รับความรู้/คำแนะนำจากการอบรม ด้านคุณภาพของปัจจัยการผลิต การได้บริโภคผลผลิตปลอดภัย ทำให้ประหยัดรายจ่ายค่าอาหาร ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และมีปริมาณอาหารที่ผลิตเองเพิ่มขึ้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการติดตามประเมินผล

1) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีรายได้เสริมจากโครงการเนื่องจากเพิ่งเริ่มดำเนินการในปี 2566 ยังไม่ได้รับผลผลิตจากการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

ข้อเสนอแนะ สนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อให้มีรายได้เสริมจากกิจกรรมต่างๆ

2) รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องของปัจจัยการผลิตและค่าครองชีพ

ข้อเสนอแนะ ถ่ายทอดเทคโนโลยีในการลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพการผลิต และสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง

3) ตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565-2570 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ มีแหล่งงบประมาณดำเนินการประกอบด้วยงบประมาณปกติของหน่วยงาน งบพัฒนาจังหวัด งบ กปร. และงบท้องถิ่น โดยงบประมาณตามแผนส่วนใหญ่เป็นงบปกติของหน่วยงาน การดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงาน การบูรณาการดำเนินโครงการในพื้นที่ค่อนข้างน้อย

ข้อเสนอแนะ ควรมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการแบบบูรณาการ โดยยึดพื้นที่เป้าหมายเกษตรกรในพื้นที่ร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมโครงการตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

คำนำ

การประเมินผลโครงการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ประเมินผลกระทบระยะสั้นที่เกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับการดำเนินงานโครงการฯ ในปี 2566 และความพึงพอใจที่เกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับการดำเนินงานโครงการฯ รวมทั้ง วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี หวังว่ารายงานการประเมินผลเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับแผนการพัฒนา รวมทั้ง เป็นข้อมูลในการพิจารณาความต้องการของเกษตรกรในระยะต่อไป ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างกรณีศึกษาเป็นอย่างดี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ส่วนวิจัยและประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ข
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 - 2570	1
1.2 วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ	2
1.3 พันธกิจ	2
1.4 เป้าประสงค์	2
1.5 มาตรการดำเนินงาน	3
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล	8
2.1 ความสำคัญของการประเมินผล	8
2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล	8
2.3 ขอบเขตการประเมินผล	9
2.4 แนวคิดในการประเมินผล	9
2.5 วิธีการประเมินผล	11
2.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล	15
บทที่ 3 ผลการประเมิน	16
3.1 การบริหารจัดการโครงการ	16
3.2 ปัจจัยนำเข้าโครงการ	17
3.3 ด้านผลได้	30
3.4 ด้านผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น	39
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	44
4.1 สรุป	44
4.2 ปัญหา ข้อเสนอแนะ	49

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ไตรมาส 3	18
2. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	22
3. จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกร	22
4. อาชีพหลักของครัวเรือน	23
5. การใช้ที่ดินทำประโยชน์ทางการเกษตร	24
6. รายได้และรายจ่ายเงินสดทางการเกษตรของครัวเรือน	26
7. รายได้และรายจ่ายทางพืชของครัวเรือน	27
8. รายได้และรายจ่ายทางสัตว์ของครัวเรือน	27
9. รายได้และรายจ่ายทางประมงของครัวเรือน	28
10. ภาวะหนี้ของครัวเรือน	28
11. ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร	29
12. เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการฯ	30
13. การได้รับการฝึกอบรมและการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	32
14. การใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรมและการฝึกอบรมตรงกับความต้องการ และสภาพปัญหาของเกษตรกร	34
15. การได้รับปัจจัยการผลิตจากโครงการ	36
16. ความเหมาะสมของปริมาณปัจจัยการผลิตและการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์	39
17. ผลจากการนำปัจจัยที่ได้รับมาใช้ในครัวเรือน	40
18. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ	43

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 - 2570

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เป็นต้นมา การพัฒนาในระยะเริ่มต้นเป็นการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ โดยพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตร เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเขตพื้นที่โครงการ ซึ่งการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตร ได้เริ่มมีการจัดทำแผนแม่บทจัดระบบน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2540-2544 และแผนพัฒนาการเกษตรโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2540-2544 เป็นแผนแม่บทฉบับแรก ๆ ต่อมาได้จัดทำแผนพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ให้แก่ราษฎรในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2545-2549 และแผนพัฒนาการปลูกข้าวในเขตปลูกข้าวเพื่อการค้า ปี 2550-2551

ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการพัฒนาอาชีพ และส่งเสริมรายได้ภาคเกษตรของเกษตรกรในเขตพื้นที่โครงการควรมีการพัฒนาอย่างเข้มข้นมากขึ้น จึงได้ดำเนินการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน พ.ศ. 2549 โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแกนนำในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ และได้จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2556 ซึ่งได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในหลักการ แต่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้งประกอบกับมีส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็นและเสนอแนะการจัดทำแผนแม่บทดังกล่าว เช่น สำนักงานงบประมาณ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงร่วมกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช และหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง ดำเนินการปรับปรุง และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ภาคเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2556 ขึ้น โดยแบ่งเขตการพัฒนาอาชีพภาคเกษตร ออกเป็น 6 เขต 1) เขตปลูกข้าวเพื่อการค้า 2) เขตปลูกข้าวเพื่อบริโภค 3) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน 4) เขตปลูกไม้ผล-ยางพารา 5) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง 6) เขตป่าไม้

ต้นปี 2555 ได้มีการพิจารณาทบทวนแผนแม่บทและนำมาซึ่งแผนแม่บทการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2557-2559 มีระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี โดยมีเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอย่างเป็นองค์รวมแบบบูรณาการ มีระบบการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความมั่นคง ราษฎรอยู่ดีมีสุข

ในปี 2560 ได้มีการรวบรวมสองแผนงานหลัก คือ แผนบริหารจัดการและฟื้นฟูนิเวศลุ่มน้ำปากพนัง และแผนแม่บทการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าด้วยกันเป็นแผนแม่บทโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2560-2564 โดยมีเป้าหมายให้ราษฎรในพื้นที่อยู่ดีมีสุข มีความสุขตามพระราชประสงค์ โดยได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทฯ อย่างต่อเนื่อง แต่การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านพัฒนาอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

จึงได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 - 2570 เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังให้มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมดุล เป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในลุ่มน้ำปากพนังมีคุณภาพชีวิตที่ดี และคณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ปี 2566 ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ

1.2 วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 - 2570

“พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเป็นแหล่งอาหารปลอดภัย อุดมสมบูรณ์ มีระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมสมดุล สังคมมีความสุขอย่างพอเพียง ยั่งยืน”

1.3 พันธกิจ

- 1) อนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับภูมิสังคม
- 2) บริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ และเพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบตลอดจนฟื้นฟูคุณภาพน้ำ
- 3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรดิน โดยส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้ประโยชน์
- 4) พัฒนาและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอย่างเป็นระบบครบวงจรเพื่อให้เกิดความมั่นคง
- 5) ขับเคลื่อนการบริหารดำเนินงานแบบองค์รวมอย่างบูรณาการให้เกิดเอกภาพและมีประสิทธิภาพ
- 6) เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน
- 7) ขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ พัฒนาต่อยอดต้นแบบความสำเร็จ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1.4 เป้าประสงค์

- 1) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูให้มีความสมดุลเพิ่มมากขึ้น
- 2) ความสุขของประชาชนเพิ่มขึ้น
- 3) ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น

1.5 มาตรการดำเนินงาน

แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 – 2570 กำหนดมาตรการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 มาตรการดังนี้

มาตรการที่ 1 สงวน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

มาตรการที่ 2 ควบคุม ป้องกันมลพิษและเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ

มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร

มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง

มาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ซึ่งแต่ละมาตรการได้กำหนดตัวชี้วัด และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรการที่ 1 สงวน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าต้นน้ำ ป่าพรุ ป่าชายเลน เพื่อคงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศและปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต รวมทั้งแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าพรุและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ปี 2562/63)	ค่าเป้าหมาย					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ได้รับการดูแลรักษา และฟื้นฟูให้คงสภาพป่า	ร้อยละ 53 ของ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ใน พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง	ร้อยละ 53	ร้อยละ 53	ร้อยละ 54	ร้อยละ 54	ร้อยละ 54	ร้อยละ 55
1.1) ป่าต้นน้ำ	ร้อยละ 58	ร้อยละ 59 (ปลูกเพิ่ม 600 ไร่)	ร้อยละ 59 (ปลูกเพิ่ม 600 ไร่)	ร้อยละ 59 (ปลูกเพิ่ม 600 ไร่)	ร้อยละ 60 (ปลูกเพิ่ม 600 ไร่)	ร้อยละ 60 (ปลูกเพิ่ม 600 ไร่)	ร้อยละ 61 (ปลูกเพิ่ม 600 ไร่)
1.2) ป่าพรุ	ร้อยละ 44	ร้อยละ 44 (ปลูกเพิ่ม 700 ไร่)	ร้อยละ 44 (ปลูกเพิ่ม 700 ไร่)	ร้อยละ 45 (ปลูกเพิ่ม 700 ไร่)	ร้อยละ 45 (ปลูกเพิ่ม 700 ไร่)	ร้อยละ 45 (ปลูกเพิ่ม 700 ไร่)	ร้อยละ 46 (ปลูกเพิ่ม 700 ไร่)
1.3) ป่าชายเลน	ร้อยละ 91	ร้อยละ 91	ร้อยละ 91	ร้อยละ 91	ร้อยละ 91	ร้อยละ 91	ร้อยละ 91
2) แก้ไขปัญหาการกัด เซาะชายฝั่ง	พื้นที่ที่ยังดำเนินการ ไม่แล้วเสร็จ/ยังไม่ ดำเนินการ ระยะทาง 7.381 กม.	3.09 กม.	1.012 กม	3.16 กม.			

2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 สงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ

กลยุทธ์ที่ 2 การบริหารจัดการป่าพรุควนเค็ริง

กลยุทธ์ที่ 3 ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์

กลยุทธ์ที่ 4 แก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

มาตรการที่ 2 ควบคุม ป้องกันมลพิษและเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ควบคุม ป้องกัน และจัดการมลพิษจากแหล่งกำเนิด โดยส่งเสริมการบำบัดและกำจัดของเสีย ที่ต้นทาง จัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชน และส่งเสริมการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว กลับมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน กำกับ ดูแล และบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในแม่น้ำปากพอง ตลอดจนเสริมสร้างองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและมลพิษน้ำให้มี ประสิทธิภาพ ส่งเสริมการจัดการน้ำเสียและขยะที่ต้นทาง และสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง คุณภาพสิ่งแวดล้อม

1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ปี 2562/63)	ค่าเป้าหมาย					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1) แม่น้ำปากพองมีคุณภาพน้ำเป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด (ประเภทที่ 3 ใช้เพื่อการเกษตร)	แม่น้ำปากพองมีคุณภาพน้ำอยู่ประเภทที่ 4 ใช้เพื่อการอุตสาหกรรม (ไม่เป็นไปตามประเภทที่กำหนด)	แม่น้ำปากพองมีคุณภาพน้ำเป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด					
2) คุณภาพน้ำทะเลเป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด (ประเภทที่ 1 เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ)	คุณภาพน้ำทะเลเป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด จำนวน 1 จุด จากทั้งหมด 2 จุด	คุณภาพน้ำทะเลเป็นไปตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่กำหนด					
3) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	ร้อยละ 76	ร้อยละ 84	ร้อยละ 88	ร้อยละ 92	ร้อยละ 96	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100

2) กลยุทธ์ดำเนินงาน

- กลยุทธ์ที่ 1 เฝ้าระวังคุณภาพน้ำและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- กลยุทธ์ที่ 2 ลดและควบคุมการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิดลงสู่แหล่งน้ำ
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ

มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ

เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ ภายใต้อำนาจของทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด

1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ปี 2564)	ค่าเป้าหมาย					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1) พื้นที่ดินมีปัญหาได้รับการปรับปรุงพื้นที่ฟู และบริหารจัดการให้สามารถทำการเกษตรได้เพิ่มขึ้น	พื้นที่ดินมีปัญหา 83,976 ไร่	ร้อยละ 5	ร้อยละ 10	ร้อยละ 15	ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 30
2) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพิ่มขึ้น	พื้นที่ได้จัดทำ 55,290 ไร่	1,400 ไร่	1,400 ไร่	1,400 ไร่	1,400 ไร่	1,400 ไร่	1,400 ไร่
3) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุง/การบริหารจัดการน้ำชลประทานเพิ่มขึ้น	พื้นที่ชลประทาน 556,600 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่

2) กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรดิน

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร

1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ปี 2564)	ค่าเป้าหมาย					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1) รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น	121,289.78 บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ 3		ร้อยละ 9		ร้อยละ 15	ร้อยละ 18
2) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพไม่น้อยกว่า	3,846 ราย	900 ราย	900 ราย	900 ราย	900 ราย	900 ราย	900 ราย
3) ร้อยละของกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งในระดับชั้น 1 และชั้น 2	กลุ่มเกษตรกร 31 กลุ่ม	ร้อยละ 75	ร้อยละ 75	ร้อยละ 76	ร้อยละ 76	ร้อยละ 77	ร้อยละ 77
	สหกรณ์ 26 สหกรณ์	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 93	ร้อยละ 93	ร้อยละ 94	ร้อยละ 94
4) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 84.53	ร้อยละ 85.0		ร้อยละ 85.5		ร้อยละ 86	ร้อยละ 86

2) กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขัน
 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาอาชีพภาคเกษตรสู่ความมั่นคงและยั่งยืน
 กลยุทธ์ที่ 3 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง

1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ปี 2564)	ค่าเป้าหมาย					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1) จำนวนคนที่ได้รับการพัฒนาทักษะ/องค์ความรู้ เพื่อประกอบอาชีพไม่น้อยกว่า	1,477 คน	3,000 คน	3,000 คน	3,000 คน	3,000 คน	3,000 คน	3,000 คน
2) จำนวนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา	100 คน	50 คน	50 คน	50 คน	50 คน	50 คน	50 คน
3) จำนวนครัวเรือนยากจนตกเกณฑ์ จปฐ. (40,000 บาท) ลดลง	657 ครัวเรือน	ร้อยละ 3	ร้อยละ 6	ร้อยละ 9	ร้อยละ 12	ร้อยละ 15	ร้อยละ 18

2) กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาอาชีพนอกภาคเกษตร
 กลยุทธ์ที่ 2 สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว
 กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง

มาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

เป็นมาตรการการพัฒนาที่มุ่งเน้น การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดเอกภาพ มุ่งให้เกิดการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ทั้งประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน บูรณาการ ประสาน และขับเคลื่อน การดำเนินงานโครงการในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการนำผลการปฏิบัติงานไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลปีฐาน (ปี 2564)	ค่าเป้าหมาย					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1) ผลการดำเนินงาน โครงการพัฒนาพื้นที่ ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	ร้อยละ 78.29	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
2) ระดับความสำเร็จ ของการเปิดโอกาสให้ ภาคส่วนต่างๆ มีส่วน ร่วมในการกำหนด ทิศทางและขับเคลื่อน การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนัง	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 4

2) กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 อำนวยการและประสานงาน

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

กลยุทธ์ที่ 4 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการประเมินผล

2.1 ความสำคัญของการประเมินผล

แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565-2570 มีวิสัยทัศน์ คือ พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเป็นแหล่งอาหารปลอดภัย อุดมสมบูรณ์ มีระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมสมดุล สังคมมีความผาสุกอย่างพอเพียง ยั่งยืน ยั่งยืน มีพันธกิจในการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับภูมิสังคม บริหารจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ และเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ตลอดจนฟื้นฟูคุณภาพน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรดิน โดยส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับลักษณะการใช้ประโยชน์ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอย่างเป็นระบบครบวงจรเพื่อให้เกิดความมั่นคง ขับเคลื่อนการบริหารดำเนินงานแบบองค์รวมอย่างบูรณาการให้เกิดเอกภาพและมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน และขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ พัฒนาต่อยอดต้นแบบความสำเร็จและเผยแพร่ โดยดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช 10 อำเภอ จังหวัดพัทลุง 2 อำเภอ และจังหวัดสงขลา 1 อำเภอ พื้นที่รวม 2.29 ล้านไร่

ซึ่งมีมาตรการดำเนินการ 6 มาตรการดำเนินงาน ประกอบด้วย มาตรการที่ 1 สงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มาตรการที่ 2 ควบคุม ป้องกันมลพิษและเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง และมาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีระยะเวลาดำเนินการ 6 ปี ระหว่างปี 2565 – 2570 โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูให้มีความสมดุลเพิ่มมากขึ้น ความผาสุกของประชาชนเพิ่มขึ้น ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น และคณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ ปี 2566 ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 มีหน้าที่ในการติดตามประเมินผลโครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งโครงการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในพื้นที่ จึงได้ดำเนินการประเมินผลโครงการเพื่อทราบผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน สำหรับใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบในการพัฒนา ปรับปรุงแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

2.2.1 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.2.2 เพื่อประเมินผลกระทบระยะสั้นที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการดำเนินโครงการฯ

2.2.3 เพื่อประเมินผลความพึงพอใจที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการดำเนินโครงการฯ

2.2.4 เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

2.3 ขอบเขตการประเมินผล

2.3.1 ขอบเขตของพื้นที่

เป็นพื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในจังหวัด นครศรีธรรมราช (ซึ่งประกอบด้วย 10 อำเภอ 73 ตำบล 592 หมู่บ้าน 125,688 ครัวเรือน)

2.3.2 ขอบเขตของกิจกรรมโครงการที่ทำการประเมินผล

กิจกรรมที่ทำการประเมินผล เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ได้ให้การสนับสนุน ในปีงบประมาณ 2566 โดยจะต้องเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการกับเกษตรกรใน พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ โดยตรง ทั้งการฝึกอบรมและการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

2.3.3 ขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายที่จัดเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เป็นผู้รับผิดชอบ ดำเนินการโครงการฯ ในพื้นที่
- 2) เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังที่เป็นเป้าหมาย/สมัครเข้าร่วมในการดำเนินโครงการฯ ปี 2565

2.3.4 ระยะเวลาของการประเมินผล

การประเมินผลการดำเนินงานเป็นการพิจารณาผลตั้งแต่เริ่มดำเนินงานโครงการฯ ในปีงบประมาณ 2566 คือ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2566

ในส่วนของการประเมินผลกระทบระยะสั้นที่เกษตรกรได้รับเป็นการประเมินผลจากการ พิจารณาข้อมูลครอบคลุมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทางสำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตรที่ 8 (สศท.8) ออกสำรวจข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

2.4 แนวคิดในการประเมินผล

2.4.1 ความหมายของการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่จะวัดและทำการวิเคราะห์ว่า ผลที่เกิดจากการดำเนินงานตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพหรือไม่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่ได้วางแผนหรือไม่ ทั้งนี้การประเมินผลมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและค้นหาบทเรียนจากการดำเนินงานโครงการทั้งในแง่บวกและแง่ลบ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการ ปรับปรุงแนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป รวมถึงโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.4.2 แนวคิดและแบบจำลองการติดตามและประเมินผล โดยทั่วไปมีหลายรูปแบบแต่ในที่นี้ จะนำเสนอเพียง 3 รูปแบบ ซึ่งนิยมใช้ในการประเมินผล ดังนี้

1) **แนวคิดการประเมินผล โดแนลด์ เคริกแพตทริก** (Donald Kirkpatrick, 1975) แห่งมหาวิทยาลัยคอนเนตทิคัตสหรัฐอเมริกา อดีตประธาน ASTD (The American Society for Training and Development) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมเป็น การช่วยเหลือบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใดๆ ควรจัดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรมซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ เพียงใด” การประเมินผลจะทำให้ได้ความรู้อย่างน้อย 3 ประการ คือ การฝึกอบรมนั้นได้ทำอะไร หรือ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในลักษณะใดบ้าง ควรยุติโครงการชั่วคราวก่อนหรือควรดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ และควรปรับปรุงหรือพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในส่วนใดบ้างอย่างไร โดยเคริกแพตทริก ได้เสนอแนวคิดในการประเมินประสิทธิผลของการฝึกอบรม 4 ลักษณะ ดังนี้

(1) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้รู้ว่าผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรต่อการอบรม

(2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้และทักษะอะไรบ้างและมีเจตคติอย่างไรบ้าง

(3) การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการฝึกอบรม (Behavior Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความต้องการของโครงการหรือไม่

(4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อเกษตรกร (Results Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าผลจากการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อเกษตรกรหรือเกิดผลกระทบต่อเกษตรกรในลักษณะใดบ้าง

2) แบบจำลองการประเมินผล CIPP

แบบจำลองนี้นอกจากจะใช้ประเมินโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ยังเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบรายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินโครงการเพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการดำเนินงาน โดยองค์ประกอบของแบบจำลอง CIPP ประกอบด้วย

C : Context Evaluation การประเมินสภาวะแวดล้อม ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสอดคล้องของกระบวนการวางแผน และการกำหนดวัตถุประสงค์

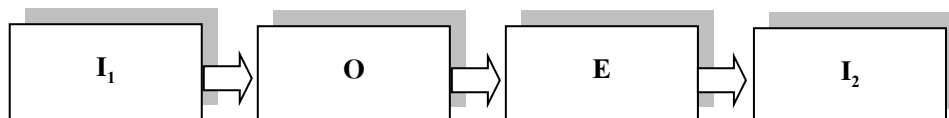
I : Input Evaluation การประเมินปัจจัยนำเข้าเบื้องต้น เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง และการกำหนดรูปแบบของโครงการ

P : Process Evaluation การประเมินกระบวนการ ช่วยในการตัดสินใจด้านการใช้ประโยชน์ และเพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

P : Product Evaluation การประเมินผลผลิต เพื่อช่วยในการตัดสินใจพิจารณาผลสำเร็จของโครงการ

3) แบบจำลองการประเมินผล IOEI

โดยทั่วไปโครงการจะมีส่วนประกอบอยู่ด้วยกัน 2 ส่วน คือปัจจัย (Inputs) กับผลได้ (Results) กล่าวคือ จากความสัมพันธ์ระหว่าง Means – ends นั้น ถ้าใส่ปัจจัยเข้าไปในกิจกรรมของโครงการแล้ว จะเกิดผลได้ และผลได้นั้นประกอบด้วยผลได้เบื้องต้น (Outputs) ผลกระทบระยะสั้น (Effect) และผลกระทบระยะยาว (Impact) ส่วนประกอบของโครงการที่กล่าวมาแล้วนั้น มีความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

รูปแบบการประเมินผลนี้ได้จำแนกองค์ประกอบของโครงการออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

$I_1 = \text{Inputs}$ คือ วัสดุ อุปกรณ์ พนักงาน เจ้าหน้าที่ งบประมาณ และอื่นๆที่ใส่เข้าไปใน

กิจกรรมของโครงการแล้ว คาดว่าจะได้ Outputs ออกมาตามเป้าหมาย

$O = \text{Outputs}$ คือ ผลได้เบื้องต้น หรือผลที่ได้จากการใส่ปัจจัยเข้าไปในกิจกรรมโครงการ

$E = \text{Effect}$ คือ ผลกระทบระยะสั้น เป็นผลที่เกิดต่อเนื่องจาก Outputs

$I_2 = \text{Impact}$ คือ ผลกระทบในระยะยาว ซึ่งจะเกิดต่อเนื่องจาก Effect ผลกระทบระยะยาวนี้

จะเกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา ซึ่งถือว่าเป็นผลระดับสุดท้าย

2.4.3 ประเภทการประเมินผลโครงการ

United Nations แบ่งประเภทของการประเมินผล ตามช่วงเวลาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของโครงการ ซึ่งอาจถือเป็นการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมของโครงการ เพื่อเป็นการศึกษาเบื้องต้นก่อนที่จะนำโครงการไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติ

2) การติดตามโครงการ (Project Monitoring) เป็นการติดตามระหว่างการทำงานตามโครงการ เพื่อพิจารณาข้อมูลด้านการใช้จ่ายหรือทรัพยากรของโครงการ โดยมีประโยชน์ในแง่ของการควบคุมและกำกับโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3) การประเมินผลในระหว่างการทำงานตามโครงการ (On-going Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อโครงการดำเนินงานไปได้ระยะหนึ่งหรือประมาณครึ่งทาง โดยพิจารณาข้อมูลด้านการใช้จ่ายหรือทรัพยากรรวมถึงผลได้ และผลกระทบของโครงการ เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารโครงการ ทั้งนี้เน้นที่การให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4) การประเมินผลหลังจากการที่โครงการสิ้นสุด (Ex-post Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงลึกและมีรายละเอียดมากกว่า On-going Evaluation เพื่อให้ได้มาซึ่งการสรุปบทเรียนในแง่ของการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการจัดทำโครงการใหม่ในอนาคต

2.5 วิธีการประเมินผล

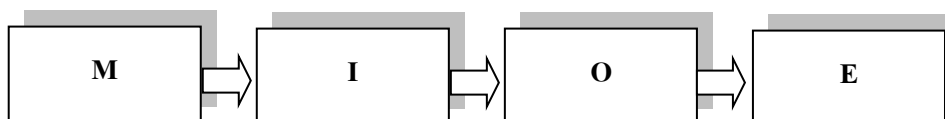
2.5.1 ประเภทการประเมินผล

การดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565-2570 ได้เริ่มดำเนินการในปี 2565 เป็นปีแรก และมีแผนบูรณาการที่จะต้องดำเนินการถึงปี 2570 การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลระหว่างการทำงาน (On-going Evaluation) จึงมีขอบเขตเฉพาะผลได้เบื้องต้นและผลกระทบระยะสั้น การประเมินผลระหว่างโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565-2570 ประเมินผลกระทบระยะสั้นที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการดำเนินโครงการฯ ในปี 2566 และความพึงพอใจที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับ

จากการดำเนินโครงการฯ รวมทั้ง วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

2.5.2 รูปแบบการประเมินผล

จากการศึกษาแนวคิดและแบบจำลองการติดตามประเมินผล ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินผลของ โด널ด์ เกริกแพททริก ในส่วนของการฝึกอบรม และนำความรู้มาใช้ประโยชน์ รวมทั้งประยุกต์ในการกำหนดรูปแบบการประเมินในครั้งนี้เป็นรูปแบบการประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ (Management) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ผลได้ (Outputs) และผลกระทบระยะสั้น (Effects) หรือ MIOE ดังนี้

1) การบริหารจัดการ (M: Management) คือ การจัดโครงสร้างการบริหารโครงการ การดำเนินงานตามแผนการติดตามกำกับงาน การประสานงานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน การประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำในช่วงเริ่มดำเนินงานโครงการใหม่ๆ และระหว่างการดำเนินงานโครงการ การพิจารณาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในโครงการ

2) ปัจจัยนำเข้าของโครงการ (I : Input) คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร พื้นที่ หลักสูตร /กิจกรรมการฝึกอบรม และปัจจัยการผลิตอื่นๆ โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ในโครงการ

3) ผลได้ของโครงการ (O : Output) คือ ผลที่ได้รับจากการใส่ปัจจัยเข้าไปในกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ได้แก่ ผลจากการทำกิจกรรมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ การฝึกอบรมที่ได้รับ จำนวนปัจจัยที่ได้รับ เป็นต้น

4) ผลกระทบระยะสั้น (E : Effect) คือ ผลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจากผลได้ เป็นผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีศักยภาพหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปหรือไม่และอย่างไร ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

2.5.3 ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็นการประเมินผล	ตัวชี้วัด
ส่วนที่ 1 การดำเนินงาน 1. การบริหารจัดการโครงการ 1.1 การจัดองค์กรบริหารโครงการ 1.2 การดำเนินงานขององค์กรบริหารโครงการ	- มีการจัดตั้งองค์กรบริหารโครงการ - จำนวนคณะกรรมการชุดต่างๆ ที่ได้รับการแต่งตั้ง - องค์ประกอบของคณะกรรมการชุดต่างๆ - มีการประชุมเพื่อการขับเคลื่อนโครงการ - มีการจัดทำแผนสนับสนุน - มีการติดตามกำกับงาน - มีการประชาสัมพันธ์โครงการ
2. ปัจจัยนำเข้าโครงการ 2.1 แผนการดำเนินงาน 2.2 การใช้งบประมาณ 2.3 สภาพแวดล้อม/บริบท 2.4 การฝึกอบรม 2.5 ปัจจัยที่แจกจ่ายแก่เกษตรกร	- จำนวนหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามแผน - จำนวนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรม (งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน) - ร้อยละการใช้จ่ายงบประมาณ - สถานภาพครัวเรือนเกษตรกรในแต่ละเขตพื้นที่ - จำนวนเกษตรกรและร้อยละที่ได้รับการอบรม - จำนวนเกษตรกรและร้อยละที่ได้รับปัจจัยการผลิต
3. ผลได้ของโครงการ	- ร้อยละของเกษตรกรได้ประโยชน์จากการอบรม - จำนวนเกษตรกรและร้อยละ ที่นำไปจ่ายไปใช้ประโยชน์
4. ผลกระทบ	การเปลี่ยนแปลงหลังการเข้าร่วมโครงการฯ - ร้อยละของรายได้จากกิจกรรมโครงการฯ - ร้อยละของรายจ่ายด้านการผลิตในฟาร์มหลังดำเนินกิจกรรม - ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือน - ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงการออมเงิน - ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงหนี้สินครัวเรือน - ร้อยละของการลดต้นทุนการผลิต
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของภาครัฐ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีต่อการดำเนินโครงการของหน่วยงานต่างๆ
ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	- ปัญหาและข้อเสนอต่างๆ จากการติดตามประเมินผล

2.5.4 การรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการรวบรวมข้อมูล การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลที่นำการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจมาใช้ร่วมกับการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจด้วยตัวอย่าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้กำหนดเป็นคำถามปิด (Closed – End Questions) คือ คำถามที่ตั้งคำตอบไว้แล้ว เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบเฉพาะคำตอบที่ต้องการ และคำถามเปิด (Opened – End Questions) ซึ่งเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

2) แหล่งข้อมูลศึกษาได้จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

(1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จาก 2 แหล่ง คือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการโดยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบในพื้นที่โครงการฯ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

(2) ขั้นตอนและวิธีการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยมีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8 เก็บรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจากแต่ละหน่วยงานที่ดำเนินการในช่วงไตรมาส 2 ปีงบประมาณ 2566 และนำมากำหนดขนาดเกษตรกรตัวอย่าง โดยกำหนดให้มีความผิดพลาดได้ 10% (ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เป็น 0.10 เนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณ) โดยใช้หลักการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Yamane's สูตรที่ใช้ในการคำนวณจำนวนเกษตรกรตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง

N = จำนวนเกษตรกรทั้งหมด

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ กำหนด $e = 10\%$ หรือ 0.10

จากการรวบรวมจำนวนเกษตรกรทั้งหมดของทุกหน่วยงานทั้งสิ้น 1,282 ราย คำนวณหาขนาดตัวอย่างตามสูตร Yamane's จะได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 93 ราย แต่เนื่องจากการคำนวณงบประมาณสามารถสำรวจได้ 213 ตัวอย่าง

2) จัดสรรจำนวนเกษตรกรตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนกับจำนวนเกษตรกรในแต่ละหน่วยงาน (Proportion Allocation) แล้วสุ่มเลือกเกษตรกรในแต่ละหน่วยงานด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายและไม่ใส่คืน (Simple Random Sampling without Replacement หรือ SRS) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Table)

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโครงการและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

3) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 แบบ คือ

3.1) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสังเกต หรือการพิจารณาเอกสารรายงาน และการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ เช่น สภาพความเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของสมาชิกโครงการ การทำกิจกรรมที่ได้รับ การส่งเสริม การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเองได้ของสมาชิก รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้านต่างๆ

3.2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

(1) การวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ได้แก่ ผลรวม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยแจกแจงความถี่ จัดกลุ่มประเภทของข้อมูล แล้วนำมาเสนอในรูปตารางและแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่เป็นตัวเลขหรืออธิบายให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในแต่ละตัวชี้วัดในการประเมินผล เช่น เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับแผนหรือเป้าหมาย

(2) การวัดระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจ โดยนำเครื่องมือการวัดเชิงคุณภาพของ Rensis Likert ที่เรียกว่า ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) มาใช้ ซึ่งการประเมินผลครั้งนี้ได้แปลผลระดับความคิดเห็น/ความพึงพอใจเพื่อตัดสินคุณค่าว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ปานกลาง และน้อย โดยแทนค่าในสูตรจะได้ช่วงคะแนนเฉลี่ย = $(3-1)/3 = 0.66$ และกำหนดระดับความสำเร็จตั้งแต่คะแนน 1 ถึง 3

การกำหนดระดับคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของความคิดเห็น/ความพึงพอใจ

ค่าคะแนน	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1	1.00 – 1.66	เห็นด้วย/พึงพอใจน้อย
2	1.67 – 2.33	เห็นด้วย/พึงพอใจปานกลาง
3	2.34 – 3.00	เห็นด้วย/พึงพอใจมาก

2.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินผล

ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้ง ใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจปรับปรุงแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

บทที่ 3 ผลการประเมิน

ประเด็นการประเมินผลในบทนี้พิจารณา 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมของหน่วยงานที่ดำเนินการแก้ไขเกษตรกรโดยตรง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) ปัจจัยนำเข้า 3) ด้านผลได้ และ 4) ผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกร และส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม

3.1 การบริหารจัดการโครงการ (Management)

3.1.1 องค์กรบริหารโครงการในปัจจุบัน

1) คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมชลประทาน เป็นเลขานุการฯ

2) คณะอนุกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ เป็นเลขานุการฯ และผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ เป็นผู้ช่วยเลขานุการฯ มีหน้าที่ ดำเนินโครงการและจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำกับ ประสาน และติดตามการดำเนินงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโครงการฯ

3) คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเลขานุการฯ เจ้าหน้าที่สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ และหัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผู้ช่วยเลขานุการฯ มีหน้าที่ ดำเนินโครงการและจัดทำแผนพัฒนาอาชีพและดำเนินงานโครงการ รวมทั้ง กำกับ ประสาน และติดตามการดำเนินงานพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาอาชีพ ตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ.2565 - 2570 มีผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตตรวจราชการที่ 5 เป็นประธาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นรองประธาน หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเลขานุการฯ เจ้าหน้าที่กองประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผู้ช่วยเลขานุการฯ มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาอาชีพ แผนปฏิบัติราชการประจำปี ดำเนินงานโครงการ และประสานติดตาม เร่งรัดการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4) คณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย แม่ทัพภาคที่ 4 เป็นที่ปรึกษา ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นประธาน รองอธิบดีกรมชลประทาน เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นเลขานุการฯ ผู้แทนจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้แทนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้แทนสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผู้ช่วยเลขานุการฯ มีหน้าที่ จัดทำแผนปฏิบัติการ แผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประสานการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง กำหนดแนวทางและดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ และปฏิบัติการด้านจิตวิทยาต่อกลุ่มเป้าหมายต่างๆ รวมทั้งอำนวยการ ประสานและสนับสนุนการปฏิบัติให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวพระราชดำริ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5) ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีกรมชลประทานเป็นหน่วยงานแกนกลางสนับสนุนการดำเนินงาน มีหน้าที่ เป็นสำนักงานเลขานุการของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งบริหารการดำเนินงาน ปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาอุปสรรคและติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฯ

3.1.2 การดำเนินงานขององค์กรบริหารโครงการ

ในปี 2566 ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ด้านการพัฒนาอาชีพ) และประชุมคณะทำงานพัฒนาอาชีพ ตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อรับทราบ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ภายใต้พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. 2565 – 2570 และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 ด้านการพัฒนาอาชีพ

3.2 ปัจจัยนำเข้าโครงการ

3.2.1 แผนการดำเนินงาน และการเบิกจ่ายงบประมาณ

1) มาตรการ กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการ

1.1) แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 – 2570 ประกอบด้วย 6 มาตรการ ดังนี้

- มาตรการที่ 1 สงวน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- มาตรการที่ 2 ควบคุม ป้องกันมลพิษและเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ
- มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร
- มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง
- มาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

1.2) งบประมาณ โครงการ สำหรับแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปีงบประมาณ 2566 ประกอบด้วย มาตรการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ปี 2565 – 2570 คือ มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง และมาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีจำนวนแผนงาน/โครงการทั้งสิ้น 115 โครงการ งบประมาณจำนวน 161.60 ล้านบาท

2) การเบิกจ่ายงบประมาณ

ในด้านการเบิกจ่ายงบประมาณตามพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ไตรมาส 3 ทุกหน่วยงานเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 81.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.58 ทั้งนี้ ในการเบิกจ่ายงบประมาณทุกหน่วยงานได้จัดส่งผลการเบิกจ่ายให้กับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช รวบรวมในภาพรวมของโครงการ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ไตรมาส 3

มาตรการ/กลยุทธ์/หน่วยงาน	แผนงาน		รวมผลการเบิกจ่าย	
	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
มาตรการที่ 3 : บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ	23	118,447,384	55,013,184	46.45
กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดิน	10	9,471,075	7,541,675	79.63
1. สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช	6	9,230,075	7,300,675	79.10
2. สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา	1	2,700	2,700	100.00
3. สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง	3	238,300	238,300	100.00
กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	13	108,976,309	47,471,509	43.56
1. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปากพนังล่าง	1	49,748,791	21,266,550	42.75
2. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปากพนังบน	1	26,000,000	-	-
3. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 6 (ตรัง)	3	1,265,863	1,263,934	99.85
4. อบต.ท่าไร่	1	200,000	105,000	52.50
5. อบต.ร่อนพิบูลย์	3	278,700	208,700	74.88
6. สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 31	1	29,926,055	23,738,325	79.32
7. เทศบาลตำบลแหลมโดนด	1	491,000	150,000	30.55
8. เทศบาลตำบลลานข่อย	2	1,065,900	739,000	69.33
มาตรการที่ 4 : พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร	74	38,185,575	24,477,383	64.10
กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและความสามารถในการแข่งขัน	33	22,037,935	15,384,480	69.81
1. ศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช	1	20,000	13,775	68.88
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	243,000	188,000	77.37
3. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา	1	19,600	18,000	91.84
4. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง	1	17,000	17,000	100.00
5. ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ	18	9,350,000	6,321,113	67.61
6. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครศรีธรรมราช	1	295,000	200,083	67.82
7. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 22 นครศรีธรรมราช	1	45,000	45,000	100.00

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ไตรมาส 3 (ต่อ)

มาตรการ/กลยุทธ์/หน่วยงาน	แผนงาน		รวมผลการเบิกจ่าย	
	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
8. สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานพัทลุง	1	45,000	45,000	100.00
9. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าพะยอม	1	5,000	5,000	100.00
10. การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	63,635	35,400	55.63
11. อบต. ท่าไร่	2	170,000	160,000	94.12
12. เทศบาลตำบลลานข่อย	2	40,000	40,000	100.00
13. ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี	1	11,662,000	8,233,409	70.60
14. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง	1	62,700	62,700	100.00
กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาอาชีพภาคเกษตรสู่ความมั่นคงและยั่งยืน	36	16,009,180	8,968,253	56.02
1. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง	1	61,705	50,724	82.20
2. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสงขลา	1	20,800	20,800	100.00
3. สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	127,000	112,000	88.19
4. สำนักงานเกษตรจังหวัดพัทลุง	1	95,000	95,000	100.00
5. สำนักงานเกษตรอำเภอระโนด	1	107,000	107,000	100.00
6. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	41,000	4,340	10.59
7. สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา	2	15,750	15,750	100.00
8. ศูนย์พัฒนาประมงพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง	1	1,218,600	1,014,078	83.22
9. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช	2	15,500	15,500	100.00
10. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	293,300	215,742	73.56
11. ศูนย์อำนวยการและประสานการ พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ	9	8,547,000	4,569,959	53.47
12. ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ตรัง	1	12,700	12,700	100.00
13. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	2	1,890,800	945,400	50.00
14. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	3,099,000	1,403,109	45.28
15. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 4 จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	30,000	24,700	82.33
16. ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสงขลา	1	35,000	35,000	100.00
17. อบต.เครั้ง	1	50,000	40,000	80.00
18. อบต.ลานสกา	2	63,000	63,000	100.00
19. สำนักงานพลังงานจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	125,150	62,575	50.00
20. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพัทลุง	1	49,000	49,000	100.00
21. สำนักงานเกษตรอำเภอควนขนุน	1	46,000	46,000	100.00
22. สำนักงานเกษตรอำเภอป่าพะยอม	1	33,000	33,000	100.00
23. สำนักงานประมงจังหวัดพัทลุง	1	21,100	21,100	100.00
24. เทศบาลแหลมไทรนูด	1	11,775	11,775	100.00
กลยุทธ์ที่ 3 : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	5	138,460	124,650	90.03
1. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 8	1	23,200	9,390	40.47
2. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครศรีธรรมราช	1	82,460	82,460	100.00
3. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สงขลา	1	20,900	20,900	100.00
4. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พัทลุง	1	9,500	9,500	100.00
5. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช	1	2,400	2,400	100.00

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ไตรมาส 3 (ต่อ)

มาตรการ/กลยุทธ์/หน่วยงาน	แผนงาน		รวมผลการเบิกจ่าย	
	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
มาตรการที่ 5 : เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ และเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง	18	4,964,985	2,240,525	45.13
กลยุทธ์ที่ : 1 พัฒนาอาชีพนอกภาคเกษตร	5	282,000	266,940	94.66
1. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	32,000	32,000	100.00
2. ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ	1	130,000	129,940	99.95
3. เทศบาลตำบลเชียรใหญ่	1	30,000	30,000	100.00
4. อบต.ลานสกา	1	30,000	30,000	100.00
5. เทศบาลตำบลเกาะเพชร	1	60,000	45,000	75.00
กลยุทธ์ที่ : 2 สร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว	1	2,709,400	-	-
1. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช	1	2,709,400	-	-
กลยุทธ์ที่ : 3 การเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง	12	1,973,585	1,973,585	100.00
1. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช	3	305,000	305,000	100.00
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช	5	1,534,385	1,534,385	100.00
3. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอป่าพะยอม	2	35,000	35,000	100.00
4. เทศบาลตำบลลานข่อย	1	49,200	49,200	100.00
5. อบต.ท่าพญา	1	50,000	50,000	100.00
รวมทั้งหมด	115	161,597,944	81,731,092	50.58

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2.2 การประสานงานในการดำเนินโครงการฯ และการบูรณาการโครงการฯ ระหว่างหน่วยงาน

หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการโครงการฯ ได้มีการวางแผนดำเนินงานของหน่วยงาน โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ยังคงมีลักษณะที่ต่างหน่วยงานต่างปฏิบัติตามภารกิจ แผนงานของแต่ละหน่วย การบูรณาการค่อนข้างน้อย สาเหตุที่สำคัญจากการสอบถามเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ประการที่ 1 แต่ละหน่วยงานมีแผนการปฏิบัติราชการที่แน่ชัดและกิจกรรมที่แต่ละหน่วยงานปฏิบัติจะสอดคล้องกับภารกิจหลัก เพราะฉะนั้น การบูรณาการยังคงมีน้อย ทั้งลักษณะบูรณาการเชิงพื้นที่ เชิงบุคคล และการบูรณาการงาน ประการที่ 2 แต่ละหน่วยงานต้องรีบปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ประการที่ 3 มีสภาพปัญหาที่หลากหลายและแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น บางหน่วยงานอาจจำเป็นต้องลงในพื้นที่ที่มีปัญหาแตกต่างกัน ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ได้มีข้อเสนอแนะว่าในแต่ละปีงบประมาณ ก่อนเริ่มปีงบประมาณใหม่ ควรจัดให้หน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานอย่างบูรณาการ ทั้งกิจกรรม พื้นที่ และตัวเกษตรกร โดยนำโครงการ/ กิจกรรมของแต่ละหน่วยงานมาพิจารณาร่วมกันเพื่อคัดเลือกพื้นที่ เกษตรกร และกิจกรรมที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้อย่างจริงจัง ตามสภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกร ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์แต่ละหน่วยงานใช้หน่วยงานระดับอำเภอ และพื้นที่ รวมทั้ง เกษตรกรอาสาและผู้นำชุมชนในการประสานกับเกษตรกรในการสมัครเข้าร่วมโครงการ

โดยสรุปประเด็นในด้านปัจจัยนำเข้า มีการแต่งตั้งองค์กรบริหารในรูปอนุกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน รวมทั้ง กำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ และจัดทำและ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปี 2565-2570 ซึ่งแผนพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังฯ (ด้านการพัฒนาอาชีพ) ประกอบด้วย มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากร ดินและน้ำ มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถ ในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง และมาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมดำเนินการโครงการฯ ได้มีการวางแผนดำเนินงานของหน่วยงาน โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ยังคงมีลักษณะที่ต่างหน่วยงานต่างปฏิบัติ ยังคงค่อนข้างไม่อยู่ในลักษณะของการบูรณาการ โดยการเบิกจ่ายงบประมาณ ไตรมาส 3 ปี 2566 ทุกหน่วยงานเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน 81.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.58 ทั้งนี้ ในการเบิกจ่ายงบประมาณทุกหน่วยงานได้จัดส่งผลการเบิกจ่าย ให้กับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราชรวบรวมในภาพรวมของโครงการ

3.2.3 ด้านสภาพแวดล้อม / บริบท

1) สภาพครัวเรือนเกษตรกรและพื้นที่ถือครองการเกษตร

1.1) เพศ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.30

1.2) อายุ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.13 รองลงมา คือ มีอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.39 ช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 คิดเป็นร้อยละ 18.78 และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 คิดเป็นร้อยละ 4.69

1.3) ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษา ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.01 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.05 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.62 ระดับ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.10 จบการศึกษาระดับ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 3.76 และไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 0.47 (ตารางที่ 2)

1.4) จำนวนสมาชิก และแรงงานในครัวเรือน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน เฉลี่ย 3.44 คนต่อครัวเรือน โดยมีสมาชิกใช้แรงงาน ในการเกษตร เฉลี่ย 1.52 คนต่อครัวเรือน ใช้แรงงานนอกการเกษตร เฉลี่ย 0.51 คนต่อครัวเรือน และสมาชิก ที่ไม่ได้ใช้แรงงานในการเกษตร (คนชรา เด็ก) เฉลี่ย 1.41 คนต่อครัวเรือน (ตารางที่ 3)

1.5) อาชีพหลักของครัวเรือน การประกอบอาชีพหลักของผู้เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักในภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 91.08 โดยแบ่งเป็นประกอบ อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 85.45 และรับจ้างทางการเกษตร ร้อยละ 5.63 และผู้เข้าร่วมโครงการประกอบอาชีพ หลักนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 8.92 โดยแบ่งเป็นประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น ข้าราชการบำนาญ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 3.29 รับราชการ ร้อยละ 2.35 ค้าขาย ร้อยละ 1.41 และประกอบอาชีพรับจ้าง นอกภาคการเกษตรและธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 0.94 เท่ากัน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

หน่วย : ราย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	213	100.00
- ชาย	105	49.30
- หญิง	108	50.70
2. อายุของหัวหน้าครัวเรือน	213	100.00
ช่วงอายุ		
- 31 – 40 ปี	10	4.69
- 41 – 50 ปี	40	18.78
- 51 – 60 ปี	94	44.13
- 61 ปีขึ้นไป	69	32.39
3. การศึกษา	213	100.00
- ไม่ได้เรียน	1	0.47
- ประถมศึกษา	98	46.01
- มัธยมศึกษา	64	30.05
- ปวช	8	3.76
- ปวส	13	6.10
- ปริญญาตรี	29	13.62

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 3 จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกร

หน่วย : คน/ครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน	3.44	100.00
- แรงงานในการเกษตร	1.52	44.13
- แรงงานนอกเกษตร	0.51	14.75
- ไม่ได้ใช้แรงงานในการเกษตร (คนชรา/เด็ก)	1.41	41.12

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4 อาชีพหลักของครัวเรือน

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
1. ในภาคเกษตร	194	91.08
- เกษตรกร	182	85.45
- รับจ้างเกษตร	12	5.63
2. นอกภาคเกษตร	19	8.92
- รับจ้างนอกเกษตร	2	0.94
- รับราชการ	5	2.35
- ธุรกิจส่วนตัว	2	0.94
- ค้าขาย	3	1.41
- อื่นๆ	7	3.29
รวม	213	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ที่ดินทำประโยชน์ในพื้นที่ทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตร พบว่า มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร เฉลี่ย 15.78 ไร่ต่อครัวเรือน มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกไม้ยืนต้นมากที่สุด เฉลี่ย 9.63 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.02 รองลงมาเป็นพื้นที่ทำนา เฉลี่ย 3.39 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 21.46 สวนผสม เฉลี่ย 1.03 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.53 สวนผลไม้ เฉลี่ย 0.77 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.90 สวนผัก เฉลี่ย 0.47 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เฉลี่ย 0.39 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.48 และพื้นที่/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย 0.10 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 การใช้ที่ดินทำประโยชน์ทางการเกษตร

หน่วย : ไร่/ครัวเรือน

รายการ	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	
	เฉลี่ย	ร้อยละ
นาข้าว	3.39	21.46
สวนผลไม้	0.77	4.90
ไม้ยืนต้น	9.63	61.02
สวนผัก	0.47	3.00
พื้นที่/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	0.10	0.61
ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.39	2.48
สวนผสม	1.03	6.53
รวม	15.78	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3) รายได้และรายจ่ายเงินสดทางการเกษตร

จากการสำรวจครัวเรือนเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ มีรายได้และรายจ่ายเงินสดทางการเกษตรของครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย รายได้เงินสดทางการเกษตร เฉลี่ย 206,489 บาทต่อครัวเรือน รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร เฉลี่ย 88,354 บาทต่อครัวเรือน และมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร เฉลี่ย 118,135 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย รายได้สุทธิทางพืชมากที่สุด เฉลี่ย 89,770 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.99 รองลงมาเป็นรายได้สุทธิอื่นๆ เฉลี่ย 11,568 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.79 รายได้สุทธิทางสัตว์ เฉลี่ย 11,564 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.79 และรายได้สุทธิทางประมง เฉลี่ย 5,232 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.43 (ตารางที่ 6) โดยมีองค์ประกอบของรายได้และรายจ่ายเงินสดทางการเกษตร มีดังนี้

3.1) รายได้และรายจ่ายทางพืช

รายได้เงินสดทางการเกษตรด้านพืช มีมูลค่าเฉลี่ย 143,830 บาทต่อครัวเรือน โดยเป็นรายได้จาก ไม้ยืนต้น (ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา สวนผสม มะพร้าว) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.92 รองลงมา รายได้จากไม้ผล คิดเป็นร้อยละ 18.95 รายได้จากนาข้าว คิดเป็นร้อยละ 8.91 รายได้จากพืชผัก คิดเป็นร้อยละ 6.83 และรายได้จากหญ้าเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 0.39

ส่วนรายจ่ายทางพืช มีมูลค่าเฉลี่ย 54,060 บาทต่อครัวเรือน โดยเป็นรายจ่ายจากไม้ยืนต้น (ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา สวนผสม มะพร้าว) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.62 รองลงมาเป็นรายจ่ายจากไม้ผล คิดเป็นร้อยละ 20.00 รายจ่ายจากนาข้าว คิดเป็นร้อยละ 13.03 รายจ่ายจากพืชผัก คิดเป็นร้อยละ 6.08 และรายจ่ายจากหญ้าเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 0.27 (ตารางที่ 7)

3.2) รายได้และรายจ่ายทางสัตว์

รายได้เงินสดทางสัตว์ มีมูลค่าเฉลี่ย 20,218 บาทต่อครัวเรือน โดยเป็นรายได้จากการเลี้ยงสุกรมากที่สุด เฉลี่ย 9,622 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.59 รองลงมา เป็นรายได้จากการเลี้ยงโคเนื้อ เฉลี่ย 8,896 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.00 รายได้จากการเลี้ยงแพะ เฉลี่ย 620 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.07 รายได้จากการเลี้ยงไก่ เฉลี่ย 589 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.91 และรายได้จากการเลี้ยงสัตว์อื่นๆ เช่น กระบือ เป็ดไข่ เฉลี่ย 490 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.42

ส่วนรายจ่ายเงินสดทางสัตว์ มีมูลค่าเฉลี่ย 8,653 บาทต่อครัวเรือน โดยเป็นรายจ่ายจากการเลี้ยงสุกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.84 รองลงมา เป็นรายจ่ายจากการเลี้ยงโคเนื้อ คิดเป็นร้อยละ 20.47 รายจ่ายจากการเลี้ยงอื่นๆ เช่น กระบือ เป็ดไข่ คิดเป็นร้อยละ 4.85 รายจ่ายจากการเลี้ยงแพะ คิดเป็นร้อยละ 3.16 และรายจ่ายจากการเลี้ยงไก่ คิดเป็นร้อยละ 2.68 (ตารางที่ 8)

3.3) รายได้และรายจ่ายทางประมง

รายได้เงินสดทางประมง มีมูลค่าเฉลี่ย 16,469 บาทต่อครัวเรือน โดยเป็นรายได้จากการเลี้ยงปลาต่างๆ เฉลี่ย 7,788 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 47.29 รายได้จากการเลี้ยงกบ เฉลี่ย 7,340 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.57 รายได้จากการเลี้ยงกุ้ง เฉลี่ย 751 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.56 และรายได้จากการเลี้ยงปู เฉลี่ย 589 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.58

ส่วนรายจ่ายทางประมง มีมูลค่า 11,237 บาทต่อครัวเรือน ประกอบด้วย รายจ่ายจากการเลี้ยงกบ คิดเป็นร้อยละ 48.49 รายจ่ายจากการเลี้ยงปลาต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 42.92 รายจ่ายจากการเลี้ยงกุ้ง คิดเป็นร้อยละ 5.77 และรายจ่ายจากการเลี้ยงปู คิดเป็นร้อยละ 2.82 (ตารางที่ 9)

4) ภาวะหนี้สินของครัวเรือน

ภาวะหนี้สินของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีภาระหนี้สินค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 54.46 และไม่มีภาระหนี้สินค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 45.54 ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีภาระหนี้สินค้างชำระเฉลี่ย 186,253 บาทต่อครัวเรือน โดยแบ่งเป็นหนี้สินที่นำไปใช้ในการเกษตร เฉลี่ย 148,854 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.92 และเป็นหนี้สินที่นำไปใช้นอกการเกษตร เฉลี่ย 37,398 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.08 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 6 รายได้และรายจ่ายเงินสดทางการเกษตรของครัวเรือน

หน่วย : บาท/ครัวเรือน

รายการ	เป็นเงิน	ร้อยละ
1) รายได้เงินสดทางการเกษตร	206,489	100.00
ทางพืช	143,830	69.66
ทางสัตว์	20,218	9.79
ทางประมง	16,469	7.98
รายได้ อื่นๆ	25,973	12.58
2) รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร	88,354	100.00
ทางพืช	54,060	61.19
ทางสัตว์	8,653	9.79
ทางประมง	11,237	12.72
รายจ่าย อื่นๆ	14,404	16.30
3) รายได้สุทธิทางการเกษตร	118,135	100.00
ทางพืช	89,770	75.99
ทางสัตว์	11,564	9.79
ทางประมง	5,232	4.43
รายได้สุทธิ อื่นๆ	11,568	9.79

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : รายได้เงินสดสุทธิเกษตร = รายได้เงินสดเกษตร - รายจ่ายเงินสดเกษตร

ตารางที่ 7 รายได้และรายจ่ายทางพืชของครัวเรือน

หน่วย : บาท/ครัวเรือน

รายการ	รายได้		รายจ่าย	
	เป็นเงิน	ร้อยละ	เป็นเงิน	ร้อยละ
1. นาข้าว	12,814	8.91	7,042	13.03
2. พืชผัก	9,819	6.83	3,289	6.08
3. ไม้ผล	27,255	18.95	10,813	20.00
- ทุเรียน	85	0.06	1,068	1.98
- มังคุด	25,376	17.64	9,297	17.20
- ส้มโอ	1,555	1.08	339	0.63
- มะนาว	239	0.17	109	0.20
4. ไม้ยืนต้น	93,379	64.92	32,771	60.62
- ยางพารา	14,295	9.94	2,636	4.88
- ปาล์มน้ำมัน	70,114	48.75	28,237	52.23
- มะพร้าว	734	0.51	620	1.15
- สวนผสม	7,917	5.50	1,190	2.20
- กระท่อม	320	0.22	89	0.16
5. หญ้าเลี้ยงสัตว์	563	0.39	144	0.27
รวมทั้งสิ้น	143,830	100.00	54,060	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 8 รายได้และรายจ่ายทางสัตว์ ของครัวเรือน

หน่วย : บาท/ครัวเรือน

รายการ	รายได้		รายจ่าย	
	เป็นเงิน	ร้อยละ	เป็นเงิน	ร้อยละ
- โคเนื้อ	8,896	44.00	1,772	20.47
- สุกร	9,622	47.59	5,957	68.84
- แพะ	620	3.07	273	3.16
- ไก่	589	2.91	232	2.68
- อื่นๆ	490	2.42	419	4.85
รวมปศุสัตว์	20,218	100.00	8,653	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 9 รายได้และรายจ่ายทางประมง ของครัวเรือน

หน่วย : บาท/ครัวเรือน

รายการ	รวมรายได้ทางประมง		รวมรายจ่ายทางประมง	
	เป็นเงิน	ร้อยละ	เป็นเงิน	ร้อยละ
- กุ้ง	751	4.56	648	5.77
- ปู	589	3.58	317	2.82
- ปลา	7,788	47.29	4,822	42.92
- กบ	7,340	44.57	5,449	48.49
รวมประมง	16,469	100.00	11,237	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 10 ภาวะหนี้สินของครัวเรือน

รายการ	จำนวน		หนี้สิน	
	ครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
- มีหนี้สิน	116	54.46	186,253	100.00
ใช้ในการเกษตร	96	45.07	148,854	79.92
ใช้นอกการเกษตร	28	13.15	37,398	20.08
- ไม่มีหนี้สิน	97	45.54		
รวมทั้งสิ้น	213	100.00		

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2.4 การรับทราบข้อมูลข่าวสารและการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร

1) การรับทราบข้อมูลโครงการฯ ของเกษตรกร จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในเรื่องการรับทราบและเข้าใจในตัวโครงการในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รับทราบจากเจ้าหน้าที่เกษตร คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมาได้รับทราบจากผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร) คิดเป็นร้อยละ 39.53 และเป็นการรับทราบจากแหล่งอื่นๆ เช่น คู่มือทัศน์/ ฟังวิทยุ จากการพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน ญาติ คิดเป็นร้อยละ 14.42

2) การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่สมัครผ่านเจ้าหน้าที่เกษตร คิดเป็นร้อยละ 52.58 รองลงมาสมัครผ่านผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร) คิดเป็นร้อยละ 30.99 สมัครผ่านตัวแทนชุมชนหรือหมอดินอาสา คิดเป็นร้อยละ 10.33 สมัครผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ศูนย์ ศพก.ประมง และครูบัญชี คิดเป็นร้อยละ 4.23 และสมัครผ่านเพื่อนบ้าน ญาติ คิดเป็นร้อยละ 1.88

3) การรับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เป็นอย่างดี และสามารถอธิบายแก่ผู้ที่เข้าไปติดตามประเมินผลได้ ร้อยละ 98.59 ในขณะที่มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 1.41 รับทราบโครงการฯ แต่ไม่เข้าใจหรือไม่ทราบวัตถุประสงค์ของโครงการฯ (ตารางที่ 9)

4) เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการฯ/ร่วมกิจกรรม จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เข้าร่วมเพราะต้องการลดรายจ่าย/ลดต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 50.23 รองลงมาเข้าร่วมเพราะเจ้าหน้าที่แนะนำ/ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 47.42 เข้าร่วมเพราะเพื่อนบ้าน/ญาติมิตรชักชวนให้มาเข้าร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 46.48 เกษตรกรต้องการความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 42.72 มีความคาดหวังรายได้ที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 34.27 เข้าร่วมเพราะสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรได้ คิดเป็นร้อยละ 33.80 เข้าร่วมเพราะตรงกับตามความต้องการของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 31.46 และเข้าร่วมเพราะเหตุผลอื่น ๆ เช่น ศูนย์ ศพก.ประมง คุรุบัญชีแนะนำ/ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 0.47 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
แหล่งที่มาของข้อมูลการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ	100.00
1. เจ้าหน้าที่เกษตร	46.05
2. ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร)	39.53
3. อื่นๆ (คูโทรศัพท์/ฟังวิทยุ เพื่อนบ้าน ญาติ)	14.42
ช่องทางการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ	100.00
1. เจ้าหน้าที่เกษตร	52.58
2. ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร)	30.99
3. เพื่อนบ้าน ญาติ	1.88
4. ตัวแทนชุมชนหรือหมอดินอาสา	10.33
5. อื่นๆ	4.23
การรับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์โครงการฯ	100.00
1. รับทราบโครงการฯ และเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	98.59
2. รับทราบโครงการฯ แต่ไม่เข้าใจหรือไม่ทราบวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	1.41

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 12 เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการฯ

รายการ	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่แนะนำ/ชักชวน	47.42
2. เพื่อนบ้าน/ญาติมิตร/ชักชวน	46.48
3. ต้องการความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น	42.72
4. คาดหวังรายได้ที่เพิ่มขึ้น	34.27
5. ต้องการลดรายจ่าย/ลดต้นทุน	50.23
6. สามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรได้ ฯ	33.80
7. ตรงกับความต้องการของตัวเอง	31.46
8. อื่นๆ	0.47

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3 ด้านผลได้ ประเด็นการพิจารณาด้านผลได้ พิจารณาถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.3.1 การได้รับการฝึกอบรม และการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่ดำเนินการโดยได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคต่างๆ ตามหลักวิธีการ ซึ่งการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วยกิจกรรม การฝึกอบรม และฝึกภาคปฏิบัติ จากการศึกษาการนำความรู้ไปปฏิบัติ หลังการเข้ารับการฝึกอบรม/ถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้ผลสรุป ดังนี้

1) ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จัดกิจกรรมโครงการอบรมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

2) สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดอบรมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดอบรมกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก และกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

4) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรที่ 7 จัดอบรมกิจกรรมการพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้งการจัดทำแปลงต้นแบบปาล์มน้ำมันฯ พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และกิจกรรมแปลงขยายผลปาล์มน้ำมัน (ศวพ.) ไม่มีการจัดอบรม

5) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ตรัง จัดกิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

6) **สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช** ดำเนินการ 6 กิจกรรม พบว่า กิจกรรมสาธิตการทำปุ๋ยหมัก และปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และกิจกรรมสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่บ่อกักน้ำในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว และกิจกรรมงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่มีการจัดอบรม

7) **สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช** ดำเนินการจัดอบรม 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมส่งเสริมการปลูกทุเรียน การทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง การตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์) และการเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทำอาหารปลาตก) พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

8) **สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครศรีธรรมราช** จัดกิจกรรมสอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 93.33 และไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 6.67

9) **สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช** ดำเนินการจัดอบรม 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระเจ็ด) กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม กิจกรรมกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด) และกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรเกษตรผสมผสาน พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

10) **สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช** จัดอบรมกิจกรรมส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

11) **สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช** จัดกิจกรรมโครงการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคด้านการตลาดนำการผลิตสินค้าเกษตร (E-commerce) ให้เกษตรกร พบว่า เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปฏิบัติทุกราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 การได้รับการฝึกอบรมและการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	นำไปใช้	ไม่ได้ใช้
1. ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ		
- โครงการอบรมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	100.00	-
2. ประมงจังหวัด		
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำ	100.00	-
3. ปศุสัตว์จังหวัด		
- ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก	100.00	-
- ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ	100.00	-
4. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรที่ 7		
- แปลงขยายผลปาล์มน้ำมัน (ไม่มีการอบรม)		
- การพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้งการจัดทำแปลงต้นแบบปาล์มน้ำมันฯ	100.00	-
5. ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ตรัง		
- ฝึกอบรมหลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม	100.00	-
6. สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช		
- สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด (ไม่มีการอบรม)		
- ปรับปรุงพื้นที่บ่อกักน้ำในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม (ไม่มีการอบรม)		
- สาธิตการทำปุ๋ยหมัก	100.00	-
- ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว (ไม่มีการอบรม)		
- งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ไม่มีการอบรม)		
- ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน	100.00	-
7. สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช		
- ส่งเสริมการปลูกทุเรียน	100.00	-
- การทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	100.00	-
- การตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์)	100.00	-
- การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทำอาหารปลา)	100.00	-

ตารางที่ 13 การได้รับการฝึกอบรมและการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (ต่อ)

รายการ	นำไปใช้	ไม่ได้ใช้
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครศรีธรรมราช		
- สอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	93.33	6.67
9. สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช		
- ส่งเสริมการอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง	100.00	-
- ส่งเสริมการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระจูด)	100.00	-
- ส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม	100.00	-
- กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด)	100.00	-
- ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรเกษตรผสมผสาน	100.00	-
10. สหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		
- ส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	100.00	-
11. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		
- โครงการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคด้านการตลาดนำการผลิตสินค้าเกษตร (E-commerce) ให้เกษตรกร	100.00	-

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 การใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรมและการฝึกอบรมตรงกับความต้องการและสภาพปัญหาของเกษตรกร

จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 73.24 และไม่ได้รับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 26.76 ในด้านการใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรมและการฝึกอบรมตรงกับความต้องการและสภาพปัญหาของเกษตรกร หลังจากผ่านการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐมาแล้ว สรุปได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 99.36 และไม่ได้ใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 0.64

ด้านการฝึกอบรมตรงกับความต้องการและสภาพปัญหาของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เห็นว่าตรงกับความต้องการและปัญหา คิดเป็นร้อยละ 98.72 และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการ และไม่ตรงกับความต้องการแต่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ หลังการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 0.64 เท่ากัน (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 การใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรมและการฝึกอบรมตรงกับความต้องการและสภาพปัญหา
ของเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
การได้รับการฝึกอบรม	100.00
- ได้รับ	73.24
- ไม่ได้รับ	26.76
ได้ใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรม	100.00
- ได้ใช้ประโยชน์	99.36
- ไม่ได้ใช้ประโยชน์	0.64
การฝึกอบรมตรงกับความต้องการ/สภาพปัญหาของเกษตรกร	100.00
- ตรงกับความต้องการและปัญหา	98.72
- ไม่ตรงกับความต้องการ	0.64
- ไม่ตรง แต่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้หลังการฝึกอบรม	0.64

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3.2 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

1) การได้รับปัจจัยการผลิตจากโครงการ/กิจกรรม จากการศึกษาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ นอกจากการฝึกอบรมที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการแล้ว ยังมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรควบคู่กันไป ปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรได้รับจากหน่วยงานต่างๆ แตกต่างกันไป อาจได้รับการจัดสรรเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและการจัดสรรของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้เมื่อแจกจ่ายแก่เกษตรกรแล้ว เกษตรกรรายใดได้รับปัจจัยการผลิตจำนวนเท่าใดนั้น อาจไม่เท่ากันในแต่ละราย ขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งการจัดสรรปัจจัยให้ในลักษณะกลุ่ม การจัดสรรปัจจัยจะเป็นไปตามสภาพพื้นที่ และสภาพปัญหา อย่างไรก็ตามหน่วยงานส่วนใหญ่จะให้มีการฝึกอบรมหรือการประชุมชี้แจงก่อนการแจกจ่ายปัจจัยการผลิตทุกครั้ง ทั้งนี้ปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานต่างๆ จัดสรรให้เกษตรกรเฉลี่ยต่อรายแยกตามหน่วยงาน ดังนี้

1.1) ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการอบรมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

1.2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช

- กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก สนับสนุนไก่ไข่สาว จำนวน 5 ตัวต่อราย อาหารสำเร็จรูป 6 กก.ต่อราย แร่ธาตุ 6 ก้อนต่อราย และข้าวโพด 2 กิโลกรัมต่อราย
- กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ สนับสนุนถังหมัก 2 ใบต่อราย แร่ธาตุ 2 ก้อนต่อรายและอาหารสำเร็จรูป 2 กิโลกรัมต่อราย

1.3) สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช

- กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำ สนับสนุนลูกพันธุ์ปลาตก จำนวน 200 ตัวต่อราย

1.4) สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7

- กิจกรรมพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้งการจัดทำแปลงต้นแบบปาล์มน้ำมันฯ สนับสนุนปุ๋ยสูตรต่างๆ จำนวน 6 กระสอบต่อราย คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 1 กิโลกรัมต่อราย ซีเซอร์ไรท์ 1 กระสอบต่อราย และโบเรท 1 กระสอบต่อราย

1.5) หน่วยส่งเสริมหม่อนไหมตรัง

- กิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

1.6) สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช

- กิจกรรมสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด มีการไถพรวนปรับสภาพดินและสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง จำนวน 5 กิโลกรัมต่อไร่ต่อราย

- กิจกรรมกิจกรรมปรับปรุงพื้นที่บ่อกึ่งร้างในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟูปะบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- กิจกรรมสาธิตการทำปุ๋ยหมัก สนับสนุนขุยมะพร้าว 1 ตันต่อไร่ต่อคน และมูลสัตว์

- กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- งานอนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

1.7) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช

- กิจกรรมส่งเสริมการปลูกทุเรียน ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- กิจกรรมการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุน ปุ๋ยหมัก 4 กระสอบต่อราย

- กิจกรรมการตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์)

ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

- กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทำอาหารปลาตก) ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

1.8) สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์นครศรีธรรมราช

- กิจกรรมสอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ สนับสนุนสมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

1.9) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

- กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง สนับสนุนปุ๋ย จำนวน 108 กิโลกรัมต่อราย

- กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระจูด) สนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์ วานิชเงา กาวลาเท็กซ์ และผ้าฝ้าย

- กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม สนับสนุนเชื้อปีที่ของ 14.50 ซองต่อกลุ่ม

- กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด) สนับสนุนเชื้อบิวเวอเรีย ปุ๋ยเคมี และหัวจ่ายน้ำมินิสปริงเกอร์

- กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตรเกษตรผสมผสาน ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

1.10) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

- กิจกรรมส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต

1.11) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช

- โครงการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคด้านการตลาด นำการผลิตสินค้าเกษตร (E-commerce) ให้เกษตรกร ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 การได้รับปัจจัยการผลิตจากโครงการ

หน่วยงาน	ปัจจัยที่ได้รับเฉลี่ย	หน่วย
1. ศูนย์อำนวยการและประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการอบรมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
2. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก		
- ไก่ไข่สาว	5	ตัว/ราย
- อาหารสำเร็จรูป	6	กิโลกรัม/ราย
- แร่ธาตุ	6	ก้อน/ราย
- ข้าวโพด	2	
กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ		
- ถังหมัก	2	ใบ/ราย
- แร่ธาตุ	2	ก้อน/ราย
- อาหารสำเร็จรูป	2	กระสอบ/ราย
3. สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำ		
- ลูกพันธุ์ปลาตาก	200	ตัว/ราย
4. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 กิจกรรมการพัฒนาการผลิตพืชคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้งการจัดทำแปลงต้นแบบปาล์มน้ำมันฯ		
- ปุ๋ยสูตรต่างๆ	6	กระสอบ/ราย
- คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์	1	กิโลกรัม/ราย
- คีเซอโรไรท์	1	กระสอบ/ราย
- โบเรท	1	กระสอบ/ราย
5. หน่วยส่งเสริมหม่อนไหมตรัง กิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		

ตารางที่ 15 การได้รับปัจจัยการผลิตจากโครงการ (ต่อ)

หน่วยงาน	ปัจจัยที่ได้รับเฉลี่ย	หน่วย
6. สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช		
กิจกรรมสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด		
- เมล็ดพันธุ์ปอเทือง	5	กิโลกรัม/ไร่/ราย
- ไถพรวนปรับสภาพดิน		
กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่บ่อกักน้ำในเขตน้ำเค็มเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
กิจกรรมสาธิตการทำปุ๋ยหมัก		
- ขุยมะพร้าว	1	ตัน/ไร่/คน
- มูลสัตว์		
กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว		
ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
งานอนุรักษ์ดินและน้ำ ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
กิจกรรมปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน		
ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
7. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช		
กิจกรรมส่งเสริมการปลูกทุเรียน		
ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
กิจกรรมการทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง		
- ปุ๋ยหมัก	4	กระสอบ/ราย
กิจกรรมการตลาดออนไลน์ (การบริหารจัดการสินค้าชุมชนทางออนไลน์) ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำ (ทำอาหารปลา)		
ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
8. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		
กิจกรรมสอนแนะบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพและวิเคราะห์บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ		
- สมุดบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	1	เล่ม/ราย

ตารางที่ 15 การได้รับปัจจัยการผลิตจากโครงการ (ต่อ)

หน่วยงาน	ปัจจัยที่ได้รับเฉลี่ย	หน่วย
9. สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช		
กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองลุ่มน้ำปากพนัง		
- ปุ๋ย	108	กิโลกรัม/ราย
กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าพืชท้องถิ่น ลุ่มน้ำปากพนัง (ตาลโตนด สมุนไพร กระจูด)		
- ปุ๋ยอินทรีย์	125	กระสอบ/3 ราย
- วารีนิชเงา ชนิดเกลกลอน	5	ลัง/2 ราย
- กาวลาเท็กช้อนน้ามัยอเนกประสงค์	5	ลัง/2 ราย
- ผ้าฝ้ายเชียงใหม่ซบในกระเป่า	110	หลา/2 ราย
กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชอายุสั้นเพื่อสร้างรายได้เสริม		
- เชื้อปีที่ ของ	14.5	ของ/กลุ่ม
กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพไม้ผลเพื่อเป็นต้นแบบ (ส้มโอ มังคุด)		
- เชื้อบิวเวอเรีย	20	กิโลกรัม/1 กลุ่ม
- ปุ๋ยเคมี	200	กิโลกรัม/1 กลุ่ม
- หัวจ่ายน้ำมินิสปริงเกอร์	400	หัว/1 กลุ่ม
กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรหลักสูตร เกษตรผสมผสาน ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
10. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		
กิจกรรมส่งเสริมการสหกรณ์ตามโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		
11. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช		
โครงการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ เทคนิคด้านการตลาดนำการผลิตสินค้าเกษตร (E-commerce) ให้เกษตรกร ไม่สนับสนุนปัจจัยการผลิต		

ที่มา : จากการสำรวจ

2) การได้รับปัจจัยการผลิตและการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์

จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในเรื่องการได้รับปัจจัยการผลิต และการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ พบว่า ด้านการได้รับปัจจัยการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 62.91 และไม่ได้รับปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 37.09 ด้านความเหมาะสมของปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.31 และเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 12.69 ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.27 และเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 3.73 ด้านการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 95.52 รองลงมา นำปัจจัยการผลิตไปใช้ได้บางส่วน คิดเป็นร้อยละ 2.99 และไม่ได้ใช้ปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 1.49 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ความเหมาะสมของปริมาณปัจจัยการผลิตและการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ
การได้รับปัจจัยการผลิต	100.00
- ได้รับ	62.91
- ไม่ได้รับ	37.09
ความเหมาะสมของปริมาณปัจจัยการผลิต	100.00
- เหมาะสม	87.31
- ไม่เหมาะสม	12.69
ความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ได้รับปัจจัยการผลิต	100.00
- เหมาะสม	96.27
- ไม่เหมาะสม	3.73
การนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์	100.00
- ใช้ได้ทั้งหมด	95.52
- ใช้ได้บางส่วน	2.99
- ไม่ได้ใช้	1.49

ที่มา : จากการสำรวจ

3.4 ด้านผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น

3.4.1 การเปลี่ยนแปลงหลังเข้าร่วมโครงการฯ

1) การลงบันทึกสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยให้ผู้รายรับ ผู้รายจ่าย รู้ต้นทุน รู้หนี้สิน รู้การออม ทำให้รู้ทิศทางอนาคตของตนเอง จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีการลงบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 33.80 ในจำนวนนี้เกษตรกรมีการบันทึกนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.06 และการบันทึกทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.94 ทั้งนี้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ไม่ได้ลงบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 66.20 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 86.52 ลืมลงบันทึก คิดเป็นร้อยละ 6.38 อื่นๆ (ไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น) คิดเป็นร้อยละ 4.26 และไม่เข้าใจขั้นตอนวิธีการบันทึก คิดเป็นร้อยละ 2.84

2) การมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ยังไม่มีหรือไม่ได้จำหน่ายผลผลิตจากกิจกรรมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 92.96 และเกษตรกรมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 7.04 โดยมีรายได้เสริมนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีรายได้เสริมทุกสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีรายได้เสริมทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 6.67

3) ด้านรายได้ของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รายได้ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมามีรายได้ลดลง คิดเป็นร้อยละ 19.25 มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.43 และไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น คิดเป็นร้อยละ 6.10

4) ด้านต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตลดลง คิดเป็นร้อยละ 36.92 รองลงมามีต้นทุนการผลิตคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 32.71 มีเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.23 และไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น คิดเป็นร้อยละ 5.14

5) ด้านการมีเงินออม พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออมเนื่องจากมีภาระที่ต้องรับผิดชอบสูง คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 49.30 โดยส่วนใหญ่เงินออมมาจากรายได้หลัก คิดเป็นร้อยละ 97.14 และจากรายได้เสริม 13.33 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่การออมของครัวเรือนไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมาการออมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.86 และการออมของครัวเรือนลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.92

6) ด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเพิ่มขึ้น สาเหตุมาจากราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 51.17 รองลงมามีรายจ่ายเท่าเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 40.38 และมีรายจ่ายลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.45

7) ด้านหนี้สินของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีหนี้สินไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 51.43 รองลงมามีหนี้สินลดลง คิดเป็นร้อยละ 45.00 และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.57 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ผลจากการนำปัจจัยที่ได้รับมาใช้ในครัวเรือน

รายการ	ร้อยละ
การลงบันทึกสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย	100.00
ลงบันทึก	33.80
- ทุกเดือน	31.94
- นานๆ ครั้ง	68.06
- อื่นๆ	0.00
ไม่ลงบันทึก	66.20
- ไม่มีเวลา	86.52
- ไม่เข้าใจวิธีลง	2.84
- ลืมลง	6.38
- อื่นๆ (ไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น)	4.26

ตารางที่ 17 ผลจากการนำปัจจัยที่ได้รับมาใช้ในครัวเรือน (ต่อ)

รายการ	ร้อยละ
การมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการฯ	100.00
มีรายได้	7.04
- ทุกวัน	0.00
- ทุกสัปดาห์	20.00
- ทุกเดือน	6.67
- นานๆ ครั้ง	73.33
ไม่มีรายได้/ไม่ได้จำหน่าย	92.96
รายได้	100.00
- เพิ่มขึ้น	16.43
- ไม่เปลี่ยนแปลง	58.22
- ลดลง	19.25
- ไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น	6.10
ต้นทุน	100.00
- เพิ่มขึ้น	25.23
- ไม่เปลี่ยนแปลง	32.71
- ลดลง	36.92
- ไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น	5.14
การมีเงินออม	100.00
- ไม่มี	50.70
- มี	49.30
จากรายได้หลัก	97.14
จากรายได้เสริม	13.33
การออมของครัวเรือน	100.00
- เพิ่มขึ้น	32.86
- ไม่เปลี่ยนแปลง	58.22
- ลดลง	8.92
รายจ่ายครัวเรือน	100.00
- เพิ่มขึ้น	51.17
- ไม่เปลี่ยนแปลง	40.38
- ลดลง	8.45
หนี้สินครัวเรือน	100.00
- เพิ่มขึ้น	3.57
- ไม่เปลี่ยนแปลง	51.43
- ลดลง	45.00

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการของหน่วยงานภาครัฐ

จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ความกระตือรือร้นในการให้บริการ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.87) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 87.32 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.21 และเกษตรกรมีความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.47

2) มารยาทการพูดจาของเจ้าหน้าที่ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.92) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 91.55 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.45

3) การได้รับความรู้/คำแนะนำจากการอบรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.83) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 84.05 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 14.72 และความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.23

4) คุณภาพของปัจจัยการผลิต ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.60) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 65.12 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.65 มีความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.23

5) ได้บริโภคผลผลิตปลอดภัย ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.62) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 61.97 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.03

6) การทำให้ประหยัดรายจ่ายค่าอาหาร ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.57) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 56.81 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.19

7) การใช้เวลารว่างให้เกิดประโยชน์ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.84) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 83.57 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.43

8) การมีปริมาณอาหารที่ผลิตเอง ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.62) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 62.44 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.56 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				ค่าคะแนน	แปลผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม		
1. ความกระตือรือร้นให้บริการ	87.32	12.21	0.47	100.00	2.87	มาก
2. มารยาทการพูด	91.55	8.45	-	100.00	2.92	มาก
3. การได้รับความรู้/คำแนะนำไปใช้	84.05	14.72	1.23	100.00	2.83	มาก
4. คุณภาพของปัจจัยการผลิต	65.12	29.65	5.23	100.00	2.60	มาก
5. ได้บริโภคผลผลิตปลอดภัย	61.97	38.03	-	100.00	2.62	มาก
6. ทำให้ประหยัดรายจ่ายค่าอาหาร	56.81	43.19	-	100.00	2.57	มาก
7. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	83.57	16.43	-	100.00	2.84	มาก
8. มีปริมาณอาหารที่ผลิตเองเพิ่มขึ้น	62.44	37.56	-	100.00	2.62	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ 4

สรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

การประเมินผลโครงการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ วัตถุประสงค์ของการประเมินผล เพื่อประเมินผลกระทบระยะสั้นที่เกษตรกรในพื้นที่ ได้รับการดำเนินการโครงการฯ ในปี 2566 และความพึงพอใจที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการดำเนินการโครงการ รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับแผน การดำเนินงานในระยะต่อไป

โดยข้อมูลที่ใช้ในการประเมินผลเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในพื้นที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับข้อมูลจากเอกสารรายงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รูปแบบที่ใช้ในการประเมินผลได้ประยุกต์จาก องค์ประกอบของโครงการร่วมกับสิ่งที่ต้องประเมิน โดยมีโครงสร้างผลการประเมินประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ผลการประเมินการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรมของหน่วยงานที่ ดำเนินการแก่เกษตรกรโดยตรง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) ปัจจัยนำเข้า 3) ผลได้ และ 4) ผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของเกษตรกร และส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งขอบเขตของการประเมินผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2566 ผลการประเมิน สรุปได้ ดังนี้

ผลการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรม

การบริหารจัดการโครงการ (Management)

องค์กรบริหารโครงการในปัจจุบัน มีคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรม ชลประทาน เป็นกรรมการและเลขานุการ และคณะอนุกรรมการ อีก 3 คณะ ได้แก่ (1) คณะอนุกรรมการพัฒนา สิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวง ทropicกรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองจัดการ คุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ เป็นเลขานุการฯ (2) คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้อำนวยการสำนัก แแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเลขานุการฯ และ (3) คณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นประธาน ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการและประสาน การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นเลขานุการฯ ทั้งนี้ มีการตั้งศูนย์อำนวยการ และประสานการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีกรมชลประทานเป็นหน่วยงาน แกนกลางสนับสนุนการดำเนินงาน มีหน้าที่ เป็นสำนักงานเลขานุการของโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการ พัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการพัฒนาอาชีพโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาอาชีพ ตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ.2565 - 2570 มีผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เขตตรวจราชการที่ 5 เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด นครศรีธรรมราช เป็นเลขานุการฯ

การดำเนินงานขององค์กรบริหารโครงการ โดยในปี 2566 ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ และประชุมคณะทำงานพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2566 เพื่อรับทราบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ ภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ. 2565 – 2570 และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2565 ด้านการพัฒนาอาชีพ

ด้านปัจจัยนำเข้า

โดยสรุปปัจจัยนำเข้า แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565 – 2570 ประกอบด้วย 6 มาตรการ คือ มาตรการที่ 1 สงวน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มาตรการที่ 2 ควบคุม ป้องกันมลพิษและเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรการที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ มาตรการที่ 4 พัฒนาและส่งเสริมอาชีพภาคเกษตร มาตรการที่ 5 เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างสังคมที่เข้มแข็ง มาตรการที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และได้มีการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการพัฒนาอาชีพ ประจำปีงบประมาณ 2566 ประกอบด้วย มาตรการภายใต้แผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ปี 2565 – 2570 คือ มาตรการที่ 3 มาตรการที่ 4 มาตรการที่ 5 และมาตรการที่ 6 มีจำนวนแผนงาน/โครงการทั้งสิ้น 115 โครงการ งบประมาณจำนวน 161.60 ล้านบาท ไตรมาส 3 ปี 2566 ทุกหน่วยงานเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 81.73 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.58

ด้านสภาพแวดล้อม/บริบท จากการประเมินผลและการสำรวจข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.30

อายุ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.13 รองลงมา คือ มีอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.39 ช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 คิดเป็นร้อยละ 18.78 และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 คิดเป็นร้อยละ 4.69

ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.01 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.05 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.62 ระดับ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.10 จบการศึกษาระดับ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 3.76 และไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 0.47

จำนวนสมาชิก และแรงงานในครัวเรือน จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน เฉลี่ย 3.44 คนต่อครัวเรือน โดยมีสมาชิกใช้แรงงานในการเกษตร เฉลี่ย 1.52 คนต่อครัวเรือน

การใช้ที่ดินทำประโยชน์ในพื้นที่ทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร พบว่า มีจำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร เฉลี่ย 15.78 ไร่ต่อครัวเรือน มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกไม้ยืนต้นมากที่สุด เฉลี่ย 9.63 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 61.02 รองลงมาเป็นพื้นที่ทำนา เฉลี่ย 3.39 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็น

ร้อยละ 21.46 สวนผสม เฉลี่ย 1.03 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 6.53 สวนผลไม้ เฉลี่ย 0.77 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.90 สวนผัก เฉลี่ย 0.47 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 3.00 ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เฉลี่ย 0.39 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.48 และพื้นที่/ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย 0.10 ไร่ต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ

รายได้เงินสด รายจ่ายเงินสด และรายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า รายได้เงินสดทางการเกษตรของครัวเรือน เฉลี่ย 206,489 บาทต่อครัวเรือน รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร เฉลี่ย 88,354 บาทต่อครัวเรือน และมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร เฉลี่ย 118,135 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย รายได้สุทธิทางพืชมากที่สุด เฉลี่ย 89,770 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 75.99 รองลงมา เป็นรายได้สุทธิอื่นๆ เฉลี่ย 11,568 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.79 รายได้สุทธิทางสัตว์ เฉลี่ย 11,564 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.79 และรายได้สุทธิทางประมง เฉลี่ย 5,232 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.43

ภาวะหนี้สินของครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีภาระหนี้สินค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 54.46 และไม่มีภาระหนี้สินค้างชำระ คิดเป็นร้อยละ 45.54 ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีภาระหนี้สินค้างชำระเฉลี่ย 186,253 บาทต่อครัวเรือน โดยแบ่งเป็นหนี้สินที่นำไปใช้ในการเกษตร เฉลี่ย 148,854 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 79.92 และเป็นหนี้สินที่นำไปใช้นอกการเกษตร เฉลี่ย 37,398 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.08

การรับทราบข้อมูลโครงการฯ ของเกษตรกร จากการศึกษาสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในเรื่องการรับทราบและเข้าใจในตัวโครงการในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รับทราบจากเจ้าหน้าที่เกษตร คิดเป็นร้อยละ 46.05 รองลงมารับทราบจากผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร) คิดเป็นร้อยละ 39.53 และเป็นกรรับทราบจากแหล่งอื่นๆ เช่น คู่มือทัศน์/ฟังวิทยุ จากการพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน ญาติ คิดเป็นร้อยละ 14.42

การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ จากการศึกษาสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่สมัครผ่านเจ้าหน้าที่เกษตร คิดเป็นร้อยละ 52.58 รองลงมาสมัครผ่านผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. ผู้นำกลุ่มเกษตรกร) คิดเป็นร้อยละ 30.99 สมัครผ่านตัวแทนชุมชนหรือหมอดินอาสา คิดเป็นร้อยละ 10.33 สมัครผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ศูนย์ ศพก.ประมง และครูบัญชี คิดเป็นร้อยละ 4.23 และสมัครผ่านเพื่อนบ้าน ญาติ คิดเป็นร้อยละ 1.88

การรับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จากการศึกษาสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เป็นอย่างดี และสามารถอธิบายแก่ผู้ที่เข้าไปติดตามประเมินผลได้ ร้อยละ 98.59 ในขณะที่มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 1.41 รับทราบโครงการฯ แต่ไม่เข้าใจหรือไม่ทราบวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการฯ/ร่วมกิจกรรม จากการศึกษาสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เข้าร่วมเพราะต้องการลดรายจ่าย/ลดต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 50.23 รองลงมาเข้าร่วมเพราะเจ้าหน้าที่แนะนำ/ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 47.42 เข้าร่วมเพราะเพื่อนบ้าน/ญาติมิตร ชักชวนให้มาเข้าร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 46.48 เกษตรกรต้องการความรู้ด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 42.72 มีความคาดหวังรายได้ที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 34.27 เข้าร่วมเพราะสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรได้ คิดเป็นร้อยละ 33.80 เข้าร่วมเพราะตรงกับตามความต้องการของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 31.46 และเข้าร่วมเพราะเหตุผลอื่น ๆ เช่น ศูนย์ ศพก.ประมง ครูบัญชีแนะนำ/ชักชวน คิดเป็นร้อยละ 0.47

ด้านผลได้

การได้รับการฝึกอบรม และการนำความรู้ไปปฏิบัติ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่ดำเนินการโดยได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคต่างๆ ตามหลักวิธีการ ซึ่งการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วยกิจกรรม การฝึกอบรม และฝึกภาคปฏิบัติ โดยจากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 73.24 และไม่ได้รับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 26.76 ในด้านการใช้ประโยชน์จากการฝึกอบรม พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 99.36 และไม่ได้ใช้ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 0.64 และด้านการฝึกอบรมตรงกับความต้องการและสภาพปัญหาของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เห็นว่าตรงกับความต้องการและปัญหา คิดเป็นร้อยละ 98.72 และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าไม่ตรงกับความต้องการ และไม่ตรงกับความต้องการแต่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้หลังการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 0.64 เท่ากัน

การสนับสนุนปัจจัยการผลิต จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในเรื่องการได้รับปัจจัยการผลิตและการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ พบว่า ด้านการได้รับปัจจัยการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 62.91 และไม่ได้รับปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 37.09 ด้านความเหมาะสมของปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 87.31 และเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 12.69 ด้านความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ได้รับปัจจัยการผลิต เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.27 และเห็นว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 3.73 ด้านการนำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 95.52 รองลงมานำปัจจัยการผลิตไปใช้ได้บางส่วน คิดเป็นร้อยละ 2.99 และไม่ได้ใช้ปัจจัยการผลิต คิดเป็นร้อยละ 1.49

ด้านผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น

การเปลี่ยนแปลงหลังจากการเข้าร่วมโครงการที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินโครงการ

1) การลงบันทึกสมุดบัญชีรายรับ-รายจ่าย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยให้รู้รายรับ รู้รายจ่าย รู้ต้นทุน รู้หนี้สิน รู้การออม ทำให้รู้ทิศทางอนาคตของตนเอง จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีการลงบันทึกบัญชี คิดเป็นร้อยละ 33.80 ในจำนวนนี้เกษตรกรมีการบันทึกนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.06 และการบันทึกทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.94 ทั้งนี้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ไม่ได้ลงบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 66.20 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 86.52 ลืมลงบันทึก คิดเป็นร้อยละ 6.38 อื่นๆ (ไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น) คิดเป็นร้อยละ 4.26 และไม่เข้าใจขั้นตอนวิธีการบันทึก คิดเป็นร้อยละ 2.84

2) การมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ยังไม่มีหรือไม่ได้จำหน่ายผลผลิตจากกิจกรรมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 92.96 และเกษตรกรมีรายได้เสริมจากกิจกรรมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 7.04 โดยมีรายได้เสริมนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีรายได้เสริมทุกสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีรายได้เสริมทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 6.67

3) ด้านรายได้ของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่รายได้ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมามีรายได้ลดลง คิดเป็นร้อยละ 19.25 มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.43 และไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น คิดเป็นร้อยละ 6.10

4) ด้านต้นทุนการผลิต พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตลดลง คิดเป็นร้อยละ 36.92 รองลงมา มีต้นทุนการผลิตคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 32.71 มีเกษตรกรที่มีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.23 และไม่ทราบ/ไม่มีความเห็น คิดเป็นร้อยละ 5.14

5) ด้านการมีเงินออม พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม เนื่องจากมีภาระที่ต้องรับผิดชอบสูง คิดเป็นร้อยละ 50.70 และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 49.30 โดยส่วนใหญ่เงินออมมาจากรายได้หลัก คิดเป็นร้อยละ 97.14 และจากรายได้เสริม 13.33 นอกจากนี้ ยังพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่การออมของครัวเรือนไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 58.22 รองลงมา การออมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.86 และการออมของครัวเรือนลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.92

6) ด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเพิ่มขึ้น สาเหตุมาจากราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 51.17 รองลงมา มีรายจ่ายเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 40.38 และมีรายจ่ายลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.45

7) ด้านหนี้สินของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่มีหนี้สินไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 51.43 รองลงมา มีหนี้สินลดลง คิดเป็นร้อยละ 45.00 และมีหนี้สินเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.57

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

จากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ความกระตือรือร้นในการให้บริการ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.87) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 87.32 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.21 และเกษตรกรมีความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 0.47

2) มารยาทการพูดจาของเจ้าหน้าที่ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.92) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 91.55 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 8.45

3) การได้รับความรู้/คำแนะนำจากการอบรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.83) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 84.05 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 14.72 และความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 1.23

4) คุณภาพของปัจจัยการผลิต ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.60) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 65.12 มีความพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.65 มีความพึงพอใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.23

5) ได้บริโภคผลผลิตปลอดภัย ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.62) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 61.97 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.03

6) การทำให้ประหยัดรายจ่ายค่าอาหาร ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.57) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 56.81 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.19

7) การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.84) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 83.57 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.43

8) การมีปริมาณอาหารที่ผลิตเอง ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าคะแนน 2.62) ทั้งนี้ เกษตรกรมีความพึงพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 62.44 มีความพึงพอใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.56

4.2 ปัญหา ข้อเสนอแนะ

1) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีรายได้เสริมจากโครงการเนื่องจากเพิ่งเริ่มดำเนินการในปี 2566 ยังไม่ได้จำหน่ายผลผลิตจากการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

ข้อเสนอแนะ สนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อให้มีรายได้เสริมจากกิจกรรมต่างๆ

2) รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องของปัจจัยการผลิตและค่าครองชีพ

ข้อเสนอแนะ ถ่ายทอดเทคโนโลยีในการลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพการผลิต และสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียง

3) ตามแผนพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2565-2570 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ด้านการพัฒนาอาชีพ มีแหล่งงบประมาณดำเนินการประกอบด้วยงบประมาณปกติของหน่วยงาน งบพัฒนาจังหวัด งบ กปร. และงบท้องถิ่น โดยงบประมาณตามแผนส่วนใหญ่เป็นงบปกติของหน่วยงาน การดำเนินการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงาน การบูรณาการดำเนินโครงการในพื้นที่ค่อนข้างน้อย

ข้อเสนอแนะ ควรมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการแบบบูรณาการ โดยยึดพื้นที่เป้าหมายเกษตรกรในพื้นที่ร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมโครงการตลอดห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 8

131 ถ.ธราธิบดี เทศบาลเมืองท่าข้าม อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี 84130

โทร 0-7731-1641,0-7731-1373 แฟกซ์ 0-7731-1641

<http://www.zone8.oae.go.th/>